

100-lecie Miejskiej Galerii Sztuki w Łodzi

Przez około 36 520 dni swojego istnienia, dzięki pracy przeszło 300 osób w ciągu dwóch wieków, Miejska Galeria Sztuki w Łodzi zrealizowała powyżej 2500 wystaw i zgromadziła zbiór dzieł sztuki liczący ponad 17 000 obiektów. Liczby te są jedynie kroplą w morzu statystyk, które charakteryzują wiek (!) istnienia pierwszej publicznej galerii sztuki współczesnej w Łodzi. Podczas licznych historycznych zwrotów i przeobrażeń polskiej kultury i sztuki ewoluowała m.in. nazwa Instytucji, zmieniały się jej oddziały, a swoje programy wystawiennicze zrealizowało pięciu kierowników/dyrektorów: Marian Dienstl-Dąbrowa, Tadeusz Roman, Bernard Kepler, Elżbieta Fuchs, Dariusz Leśnikowski oraz warszawski Instytut Propagandy Sztuki czy Związek Polskich Artystów Plastyków Oddział w Łodzi. To w Galerii w Parku im. Henryka Sienkiewicza w latach 30. Władysław Strzemiński opowiadał o problemach sztuki nowoczesnej i premierowo prezentował „Kompozycje unistyczne”, a w ślad za nim tysiące innych twórców oddawało swe dzieła krytycznemu osądowi lokalnej publiczności.

Punktem otwierającym ós czasu Miejskiej Galerii Sztuki w Łodzi jest dzień 17 kwietnia 1924 roku, kiedy przestrzeń dawnej parkowej pijalni wód mineralnych oraz cukierni zyskała nową misję prezentacji sztuki nowoczesnej i współczesnej. Wydarzenie to otworzyło złożoną mapę dziejów Instytucji. Niezliczone artystyczne historie, przygody i decyzje wyznaczały generalny plan trasy, która stopniowo ujawniała kolejne możliwe do podjęcia drogi przez wciąż ewoluującą sztukę i profesjonalny Zespół.

Mapa perypetii Miejskiej Galerii Sztuki w Łodzi swym kształtem zbliżona jest do wymagającego planu obszaru górskiego. Wartości poszczególnych wysokości określały za każdym razem sytuacje krańcowe. Teren historii Instytucji rzeźbiły doliny – trudniejsze momenty, i wyżyny – osiągnięte sukcesy. Dla współpracujących z Miejską Galerią Sztuki w Łodzi artystów najważniejsze były podejmowane tu szlaki: niekiedy łatwe – przeznaczone dla każdego i całkowicie bezpieczne, czasem umiarkowane – trudniejsze, wiążące się z ryzykiem, kiedy zarówno autorzy, jak i widzowie musieli zaufać osobom tworzącym to miejsce, ale także trudne – gdy mimo wszelkich przeciwności Zespół Galerii porywał się na projekty niezwykle wymagające, pozornie nierealne. Poczucie dumy wywołuje fakt, że na proponowanych przez Instytucję trasach (mimo iż jej mapa poskładana jest w taki sposób, że nigdy nie ukazuje całej drogi!), odnalazło się tak wielu uznanych twórców.

Autorzy map dla amatorów pięknych pejzaży stosują w swych kartograficznych projektach szczególne oznaczenia dróg krajobrazowych, które są wypełnione atrakcyjnymi punktami widokowymi. W ślad za tą ideą zespół kuratorski jubileuszowej wystawy wraz z Bartoszem Buczkim – wizualnym twórcą szlaku Galerii, artystą pracującym nad scenografią, a tym samym techniczną produkcją projektu „Dziś są nasze Urodziny!” – podejmą próbę stworzenia ekspozycji umożliwiającej podziwianie „pasma szczytów”, którego masyw budują ciekawe obiekty, pamiątki, interesujące fakty i wybrane materiały archiwalne. Wszak już te najdrobniejsze przedmioty, zgromadzone w Ośrodku Propagandy Sztuki, mają zdolność generowania wspomnień i przywoływania historii oddających szczególną atmosferę Galerii.

Dodatkowo wystawa będzie swoistym pomostem, którego konstrukcja pozwoli połączyć przeszłość – opowieść o stuletniej historii i przyszłość – aktualne działania artystek i artystów, którzy nieprzerwanie budują charakter tego miejsca. Interdyscyplinarna, zbiorowa ekspozycja prac premierowych i tych, które już gościły w murach Galerii – realizacji czterdziestu czterech twórców wyłonionych w drodze konkursu – ukaże szerokie spektrum lokalnych i ogólnopolskich tendencji artystycznych. Będzie to również dobry moment, by wspomnieć i docenić tych twórców, którzy

wpisali się do kanonu polskiej sztuki, a których nie ma już pośród nas. Wybrane do wystawy dary artystek i artystów – dzieła przez lata dobrowolnie przekazywane do kolekcji Miejskiej Galerii Sztuki w Łodzi – stanowiły i wciąż stanowią dla Instytucji i łodzian naturalne prezenty, z których jesteśmy dumni i którymi pragniemy cieszyć się wraz z publicznością w tym szczególnym dniu.

Kluczowy w symbolicznej zmianie wieku jest namysł nad własnymi życzeniami. O czym pomyślimy przed zdmuchnięciem urodzinowych świeczek? O wspaniałym upominku! Najlepszym prezentem na kolejne lata naszej działalności będą galerie pełne widzów – świadectwo, że wciąż jesteśmy ważnym, łódzkim ośrodkiem kulturotwórczym, miejscem spotkań ze sztuką i centrum wymiany myśli.

Wasze i nasze zdrowie!

Dominika Pawełczyk

Artystki i artyści wyłonieni w ramach Open Call:

Sylwester Ambroziak, Janusz Antoszczyk, Małgorzata Antoszewska-Moneta, Jakub Balicki, Karol Banach, Bogumiła Bibel, Katarzyna Bogucka, Lidia Choczaj, Artur Chrzanowski, Piotr Ciesielski, Marta Czarnecka-Tokarz, Martyna Czech, Michał Czuba, Barbara Dawid-Ciesielska, Mateusz Domeradzki, Teodor Durski, Wiktor Dyndo, Andrzej Fydrych, Oskar Gorzkiewicz, Alicja Habisiak-Matczak, Ryszard Hunger, Damian Idzikowski, Witold Jankowski, Bartek Jarmoliński, Karol Kędziński, Barbara Konopka (moRgan), Bartosz Kosowski, Dorota Kuźnik, Wojciech Leder, Martyna Łuszczyńska, Beata Marcinkowska, Tomasz Matuszak, Tomasz Musiał, Łukasz Patelczyk, Jolanta Rudzka Habisiak, Martyna Rzepecka, Tamara Sass, Piotr Skowron, Łukasz Stokłosa, Grzegorz Sztwiertnia, Marta Tomczyk, Przemysław Wachowski, Kacper Zaorski-Sikora, Joanna Zemanek.

Kuratorzy wystawy: Małgorzata Dzięgielewska, Dariusz Leśnikowski, Dominika Pawełczyk, Adriana Usarek

Architektura wystawy: Bartosz Buczek